

-PERSBERICHT-

Amsterdam, 26 oktober 2026

Al bijna vijftig wolfwerende herdershonden succesvol in actie op de hei, maar herders betalen de prijs

Herders en het Dinamo Fonds vragen landelijke aandacht voor betere voorlichting en ondersteuning van kuddebeschermingshonden

Bijna vijftig wolfwerende herdershonden, ook wel kuddebeschermingshonden (KBH's) genoemd, beschermen inmiddels 21 Nederlandse schaapskuddes tegen de wolf. Binnen een jaar zijn er vier kudde-eigenaren en negen honden bijgekomen. Toch krijgen herders in Nederland nauwelijks steun voor de kosten van aankoop, begeleiding en verzorging. Ook de voorlichting aan het publiek over de inzet van en de omgang met deze speciale honden moeten de herders zelf regelen. Samen met het Dinamo Fonds vragen zij daarom om landelijke aandacht en steun.

De honden worden ingezet door 15 schaapskudde-eigenaren die met hun kuddes werken in heidegebieden die wolventerritorium zijn. Nederland telt ruim 80 schaapskudde-eigenaren, die ruim 190 schaapskuddes beheren met 186 betaalde herders.

Aanvallen op klaarlichte dag

Het aantal wolven in Nederland groeit: dit jaar werden volgens het Landelijk Informatiepunt Wolven minstens 56 welpen geboren. Op de heide worden op klaarlichte dag steeds vaker wolven gezien bij grazende schaapskuddes, en het aantal aanvallen neemt toe. Wolven kunnen ongemerkt heel dichtbij komen en wachten geduldig op het juiste moment. Onbeschermde schapen zijn voor hen een veel makkelijkere prooi dan een hert dat hard wegrent. Nederland telt nu 14 wolventerritoria: negen in Gelderland, vier in Drenthe en één in Utrecht. Daarnaast zijn er aanwijzingen voor vijf extra territoria: op de Noord-Veluwe en in Groningen, Friesland, Overijssel en Noord-Brabant. Steeds meer herders en kudde-eigenaren kiezen daarom voor bescherming met wolfwerende herdershonden.

Eeuwenoude oplossing met Europese herdershonden

De wolfwerende herdershonden komen uit diverse Europese gebieden, waar traditionele herdershondenrassen al eeuwen vee beschermen tegen wolven en beren. Ze groeien op in een roedel tussen het vee en identificeren zich met de kudde. Ze voelen stress bij schapen of koeien haarfijn aan, slaan alarm en werpen zich op als beschermers. Zo wordt een wolf in een vroeg stadium opgemerkt en afgeschrikt. Het aantal van deze honden in Nederland zal de komende jaren zeker stijgen gezien de groei van de wolvenpopulatie.

“Onze kuddebeschermingshonden hebben al zo’n 9 keer de wolven in het veld verjaagd bij de kudde. Waarschijnlijk hebben ze nog veel meer aanvallen voorkomen door alleen al hun aanwezigheid. Zonder deze honden kan de kudde niet meer veilig op de heide grazen. Als er geen kbh zijn, zal uiteindelijk de kudde verdwijnen. Het goed samenwerken met deze honden is voor ons dus van enorm belang. Als een bezoeker van de heide rekening met de kudde en

de honden houdt, kan de kudde z'n werk goed doen en de kbh de schapen beschermen. Zonder afgeleid te worden door mens, hond of paard. Hierover moet meer bekendheid komen zodat dit gewoon normaal gaat worden.” zegt herder Daphne van Zomeren, die sinds 2021 haar schapen op de Elspeterheide met kuddebeschermingshonden beschermt.

Duur, en in Nederland nauwelijks ondersteund

De speciale kuddebeschermingshonden zijn een flinke investering. Een volwaardige hond kost zo'n 3.000 euro, en een kudde heeft er minstens twee nodig. Ook de herders zelf moeten speciaal begeleid worden om met de honden te werken, wat tijd en geld kost. Daarnaast is de verzorging duurder: de honden eten veel en hun dierenartskosten liggen een stuk hoger dan die van kleine honden.

Alleen in de provincie Gelderland is subsidie beschikbaar voor zowel de aankoop als de training: tot 14.400 euro per kudde voor twee honden. Voor de verzorgingskosten geldt die subsidie niet. Overijssel vergoedt alleen de aankoop, en dan voor maar één hond per kudde. In de andere provincies betalen eigenaren alles grotendeels zelf, bovenop lasten die toch al steeds verder oplopen.

Dat staat in schril contrast met Duitsland. Daar worden herders per regio gesteund met gelden uit Europese subsidies voor aankoop en begeleiding, en ontvangen ze daarnaast jaarlijks een vergoeding van zo'n 1.500 euro per hond voor voer en dierenarts.

Herders en Dinamo Fonds in actie

Herders merkten dat ze bij de start met deze speciale honden veel tijd kwijt waren aan voorlichting, doordat doeltreffende algemene publieksvoorlichting ontbreekt. Op initiatief van Daphne van Zomeren bracht het Dinamo Fonds eerder dit jaar herders samen om ervaringen uit te wisselen. Samen stelden ze een voorlichtingstekst op voor het Landelijk Informatiepunt Wolven van het ministerie van LNV. Daarin staat wat het publiek kan doen bij een kudde met kuddebeschermingshonden: rustig blijven, minstens 50 meter afstand houden, een eigen hond kort aan de lijn houden en de aanwijzingen van de herder volgen. Hondenbezitters ervaren het aanlijnen bij een kudde vaak als een beperking, maar zijn zich er niet van bewust dat een loslopende hond in wolventerritorium zelf ook gevaar loopt.

Om het publiek te informeren heeft het Dinamo Fonds samen met Ray Dorgelo, die herders en kuddebeschermingshonden begeleidt en traint, een voorlichtingsfilm gemaakt over hoe je omgaat met deze nieuwe kuddebeschermers.

“De wolfwerende herdershonden vormen een geolied team met de herder, de schapen en de bekende hoedhonden, zoals bordercollies, kelpies en Altdeutsche Hüttehunde. Als wandelaars, hondenbezitters, fietsers en ruiters weten hoe ze rekening kunnen houden met deze speciale honden, kunnen we de kuddes in wolventerritoria optimaal beschermen en de wolf op afstand houden. Dat helpt de herders al enorm. Betere landelijke financiering bij de start en een tegemoetkoming van terreineigenaren kunnen ervoor zorgen dat herders niet langer zelf voor deze extra beschermingskosten hoeven op te draaien”, zegt Ray Dorgelo.

De herders en het Dinamo Fonds hopen zo meer aandacht en begrip te krijgen voor het groeiende aantal kuddebeschermingshonden bij schaapskuddes, en dat de financiering ervan breder wordt gedragen.

-EINDE PERSBERICHT-